

Tanítási tervezet

1. Alapadatok

Az óra időpontja: 2021. 03. 29. 14:15

Iskola, osztály: 9. E

Iskola neve és címe: Városmajori Gimnázium (1122 Budapest, Városmajor u. 71.)

Tanít: Tóth Norbert

Témakör megnevezése: A vízburok

Tanítási egység (téma) címe: A folyók felszínalakító munkája

Az óra (jellemző) típusa: Új ismeretet feldolgozó óra

2. Tantervi követelmények

2.1. A tanítási óra oktatási céljai:

- A tanulók érdeklődésének felkeltése
- Ismerkedjenek meg a tanulók a folyóvizek felszínalakító munkájával
- Képesek legyenek elkülöníteni egymástól az egyes szakaszjellegeket, ismerjék azok tulajdonságait

2.2. A tanítási óra képzési, fejlesztési céljai:

- ok-okozati összefüggések meglátásának és megértésének fejlesztése
- logikai gondolkodás fejlesztése
- környezeti szemlélet alakítása
- ábraelemzési képesség fejlesztése
- digitális kompetencia fejlesztése
- kommunikációs készség fejlesztése
- a feladatok elvégzése során a figyelem fejlesztése

2.3. A tanítási óra nevelési céljai: Fegyelmezett munkára való nevelés; a digitális világban történő együttműködésre való nevelés

2.4. Oktatási követelmények:

- Fogalmak:
 - új: szakaszjelleg (bevágódó, oldalazó, feltöltő), kanyon, szurdok, holtág, sodorvonal, folyó munkavégzése
 - megerősítendő: vízhozam, vízjárás, vízgyűjtő terület, vízállás, deltatorkolat, tölcseértorolat
- Folyamatok:
 - új: völgymélyítés, holtág kialakulása
 - megerősítendő: vizek építő és pusztító tevékenysége
- Összefüggések:
 - új: a folyó energiája és a felszínformák közötti összefüggés
 - megerősítendő: -
- Megfigyelések, vizsgálatok, kísérletek:
 - A felszínformálást befolyásoló tényezők
- Fejlesztendő készségek, kompetenciák (mit, mivel?):
 - digitális kompetencia – az online feladatoknál a digitális eszközök helyes használata
 - anyanyelvi kompetencia – gondolatok, tények kifejtése és értelmezése
 - természettudományos kompetencia – az eddigi földrajzi ismeretek felidézése, kérdésekre való válaszadás
- Főbb tanulói tevékenységek:
 - szófelhő készítés
 - ábraelemzés

- online feladatmegoldás

3. Szemléltető és munkaeszközök

- Zoom
- wordwall
- padlet
- youtube
- gif animáció
- mentimeter

4. Felhasznált irodalom

Földrajz 9. tankönyv (OH-FOL09TA)

https://www.nkp.hu/tankonyv/foldrajz_9/lecke_04_006 (2021. 03. 26.)

5. Mellékletek jegyzéke

- wordwall feladat
- padlet feladat
- youtube videó
- gif animáció

Az óra részletes felépítése

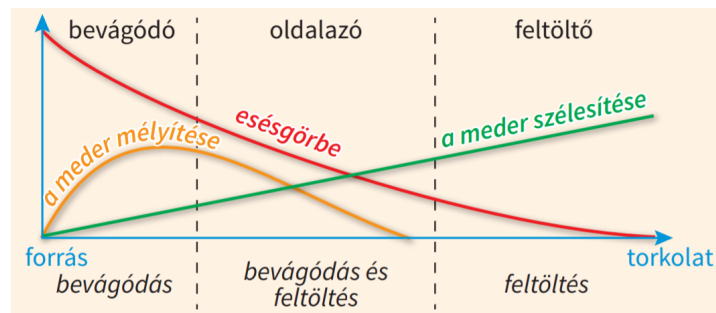
Idő	Az óra menete	Didaktikai mozzanat	Didaktikai módszer	Munkaforma	Eszköz
1,5'	Megérkezés Tanulók becsatlakozása a Zoom értekezletbe, egymás üdvözlése	-	-	-	Zoom
2,5'	Ráhangolódás Az előző órán tanult fogalmak felelevenítése Wordwall játékkal.	felidézés, ráhangolás	online játék	frontális osztálymunka	wordwall
4'	Problémafelvetés <i>A folyók felszínalakító munkáját befolyásoló tényezők</i> Két rövid videót nézünk meg: https://www.youtube.com/watch?v=4LxMHmw3Z-U&t=33s (0:33-tól 1:50-ig) https://www.youtube.com/watch?v=jpexS4-9IF0 (az elejétől ~1:40-ig) A tanulók feladata: Figyeljétek meg és jegyezzétek fel magatoknak, hogy milyen tényezők befolyásolják a folyók felszínalakító munkáját! (Figyelmeztetni kell a tanulókat, hogy felírják, mert dolguk lesz ezzel!)	érdeklődés felkeltése, motiválás, aktivizálás	megfigyelés	egyéni munka	youtube
2'	Szófelhő készítése A gondolatok egy csokorba gyűjtése Mentimeter segítségével. Elvárt válaszok: vízhozam, meder esése, folyó sebessége, szállított hordalékmennyiség, hordalék anyaga, meder anyaga, környező növényzet, éghajlat	rendszerezés	szemléltetés	egyéni munka	mentimeter
5'	A beírtak megbeszélése	ellenőrzés,	megbeszélés	frontális	mentimeter

	Kérdés: Melyik tényező hogyan befolyásolja a felszínalakítást?	visszacsatolás, kiegészítés		osztálymunka	
3'	Ábraelemzés Kérdés: Hogyan változik a lejtés csökkenésével a folyók sebessége és hordalékszállító képessége?	elemzés	ábraelemzés	frontális osztálymunka	1.sz. ábra
18'	A folyók szakaszjellegeinek megismerése <u>I. A meder keresztmetszetének különbségei az egyes szakaszjellegeknél</u> - A keresztmetszetekről készült ábrákat a szakaszjellegek nevéhez párosítjuk az előző ábra segítségével. - Párosítjuk a képeket is a szakaszjellegek nevével. Kérdés a diákok felé: A bevágódó szakaszjellegről készült két fotón milyen eltérés figyelhető meg? Mi lehet ennek az oka? Elvárt válasz: Az egyik képen nagyon meredek falú és szűk, míg a másikon lépcsőzetesebb és tágasabb folyóvölgyet látunk. Oka: Előbbi keményebb és homogénebb kőzetfelépítés, míg utóbbit heterogénebb kőzetanyag jellemez. Új fogalmak megismerése: <i>szurdok, kanyon</i> <u>II. Az oldalazó szakaszjellegéről</u> - Megnézzük a gif-et (https://bit.ly/3f3KRf7) Kérdés a diákok felé: Épít vagy pusztít a folyó? Elvárt válasz: Mindkét tevékenység jelen van. Kérdés: Hol épít és hol pusztít a folyó? Elvárt válasz: A kanyarulatok belső oldalán épít, külső oldalán pedig pusztít. Új fogalmak megismerése: <i>holtág, meanderezés</i> Videórészlet bemutatása (1:22 – 1:44) a meanderezés okának	tényfeltárás, rendszerezés	online feladatmegoldás, szemléltetés, tanári magyarázat	frontális osztálymunka	padlet, gif, youtube

	megmutatására: https://www.youtube.com/watch?v=8a3r-cG8Wic&t=82s Új fogalom megismerése: <i>sodorvonal</i> <u>III. A feltöltő szakaszjelleg</u> Tanári magyarázat: itt csak a hordalék lerakása történik, a folyó rendkívül lassan folyik. A torkolatoknál ilyen szakaszjellegűek a folyók, de ez a szakasz megjelenhet korábban is (Duna hazai példája), a szakaszok egymást váltogathatják. Kérdés: Mit tanultunk a torkolatokról korábban? Milyen típusú torkolatok vannak és mitől függ, hogy melyik alakul ki? Elvárt válasz: Tölcsér-, illetve deltatorlat. Előbbi akkor alakul ki, ha nagy (több méter) a különbség a helyi magasság és mélyvíz között, utóbbi akkor, ha ez az eltérés kicsi.				
3'	Összefoglalás Melyik szakaszjellegre jellemzőek az egyes meghatározások? A tanulók szólitásra az egyes meghatározásokat a megfelelő oszlopba rendezik.	összefoglaló rögzítés	online feladatmegoldás	frontális osztálymunka	padlet
1'	Óra végi értékelés, elköszönés A tanulók munkájának értékelése, a kiemelkedően szereplő tanulók kiemelése	értékelés	szöveges értékelés	-	-

Mellékletek

1. ábra:

Wordwall játék: <https://wordwall.net/hu/resource/13090185>

Padlet: <https://padlet.com/norbertoth96/guge7rbw2rnm5do2>

Youtube videók:

<https://www.youtube.com/watch?v=4LxMHmw3Z-U&t=33s>

<https://www.youtube.com/watch?v=jpexS4-9IF0>

<https://www.youtube.com/watch?v=8a3r-cG8Wic&t=82s>

Gif: <https://bit.ly/3f3KRf7>